

Utredning och dokumentation

1

Sår Skada på hud/ vävnad

Svårläkta sår Bakomliggande sjukdomar eller livsstilsfaktorer	Trauma Olycka, självsador etc	Efter operation	Pga infektion
			
			

2

Svårläkta sår Bakomliggande sjukdomar eller livsstilsfaktorer	Trauma Olycka, självsador, etc	Efter operation	Pga infektion
			
			

Själva sårbehandlingen i/på såret är oftast likvärdig - oavsett varför såret uppkommit!

3

Svårläkta sår Bakomliggande sjukdomar eller livsstilsfaktorer	Trauma Olycka, självskador etc	Efter operation	Pga infektion
---	--	------------------------	----------------------

Stoppa ev blödning Göra bedömning av såret Rengöring av såret Behövs operation/suturer?

4

Svårläkta sår Bakomliggande sjukdomar eller livsstilsfaktorer	Trauma Olycka, självskador etc	Efter operation	Pga infektion
---	--	------------------------	----------------------

5

Vårdprogram/ vårdförlopp Svårläkta sår

Evidensbaserad kunskap

- Nationell kunskapsstyrning
- Vårdprogram
- Vårdförlopp

Nationellt vårdprogram för svårläkta sår
 Utvecklat av Sveriges Läkarförbund och Sveriges Sjuksköterskeförbund

6

Bedömning av såret

- Svårläkt sår?
- Ej läkt/ förväntas läka inom 4-6 veckor
- Bedömning vid första mötet

7

Basbedömning

- ▶ **Anamnes** med särskilt fokus på tidigare och aktuella sjukdomar, aktuella läkemedel och rökning.
 - ▶ Status med ex **rörlighet** och **nutritionsstatus** (fråga ingående).
 - ▶ **Såranamnes** med såruppkomst, sårduration, tidigare sår, djup ventrombos, kärlkirurgiska åtgärder eller tidigare amputation.
 - ▶ **Smärtanalys** och **smärtskattning** VAS
 - ▶ **Sår på underben: Kärlstatus** med palpation av perifera pulsar, ankeltryck och ankel/armtrycksindex och ev tättrycksmätning vid misstänkt stela kärl.
 - ▶ **Sårstatus** med sårstorlek, sårlokalisering, sekretion, fibrin, nekros, granulationer, sårkanter och tecken på sårinfektion.
 - ▶ **Utseendet på huden** runt såret till exempel ödem, rodnad, blek hud, hyperpigmentering, varicer, behåring, atrophie blanche och lipodermatoskleros (senstadium av ödem med kronisk inflammation och bindvävsomvandling).
 - ▶ **Blodssockerkontroll** och HbA1c vid misstanke om diabetesrelaterat fotsår.
- Ansvarig för basbedömningen – PAS/PAL
- ❖ **Kompletterande provtagning vid behov**
 - ❖ **Den mest sannolika diagnosen sätts som arbetsdiagnos.**
 - ❖ **Diagnos bekräftas eller omprövas allt eftersom utredningen fortskrider**
 - ❖ **Basbedömningens fynd dokumenteras i Journal .**

8

Läkningshämmande faktorer

- **Huden** får försämrad funktion vid tilltagande ålder. Detta påverkar även sårhäkningsförmågan negativt.
- **Perifer kärlsjukdom**
- **Diabetes**
- **Ödem.** Det är viktigt att behandla vävnadsödem vid bensår. De flesta sår som befinner sig i inflammationsfasen har också mikroödem som fördröjer sårhäkningsförmågan.
- **Minskad aktivitetsförmåga**
- **Infektion i såret**
- **Läkemedel** såsom NSAID, kortison, immunsuppressiva läkemedel, antikoagulantia, antiprostaglandiner, cytostatika kan hämma sårhäkningsförmågan.
- **Tobaksrökning**
- **Alkohol**
- **Stress**
- **Malnutrition**
- **Bakomliggande sjukdomar/ samsjuklighet** ex hjärtsvikt, njursvikt, gikt, lungsjukdom, ryggmärgsskada, uremi
- **Dehydrering**
- **Tryck** mot utsatta punkter där ben ligger nära hud försvårar den lokala huddcirkulationen.
- När såret "fastnar" i inflammationsfasen
- När såret varit "öppet" längre tid. Äldrade celler i såret har svårt att dela sig
- **Dålig sömn**
- **Sårsmärta**
- **Otillräcklig debridering** när behov av detta finns.
- **Nedsatt allmäntillstånd**
- **Anemi** kan hämma sårhäkningsförmågan genom bristfällig generell syresättning av hud och sårömråde.
- Den **psykosociala situationen** kan också ha betydelse för sårhäkningsförmågan. Brist på social kontakt liksom depression har visat sig kunna ge långsammare sårhäkning.

9

Diagnos

- Basbedömning → läknings hämmande faktorer → sårtyp
- Diagnos/ arbetsdiagnos
- Behöver inte vara läkare
- Informera patient
- Lägg upp en behandlingsplan.

jonkoping.se

 JÖNKÖPINGS
KOMMUN

13

Överenskommelse - skriftlig

- ▶ Vad kan patienten göra för sin egen hälsa och vård
- ▶ Vad vårdgivaren gör/ kan göra

14

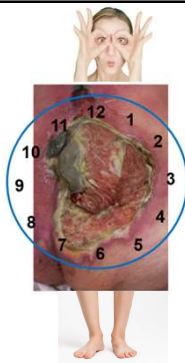
Dokumenterad överenskommelse

15

Beskriv hur såret ser ut

- Gemensamt språk
- Lokalisationen anges efter klockan
- Kl. 12 mot huvud & kl. 6 mot fötterna
- Sår på foten - tårna kl. 12, hälen kl. 6

19

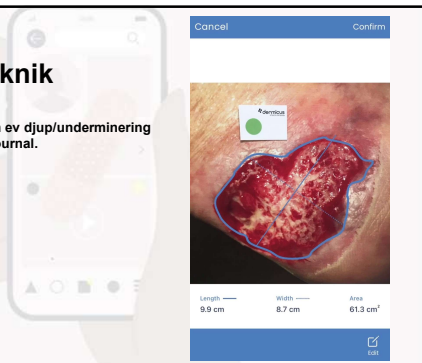
Mäta sårarea

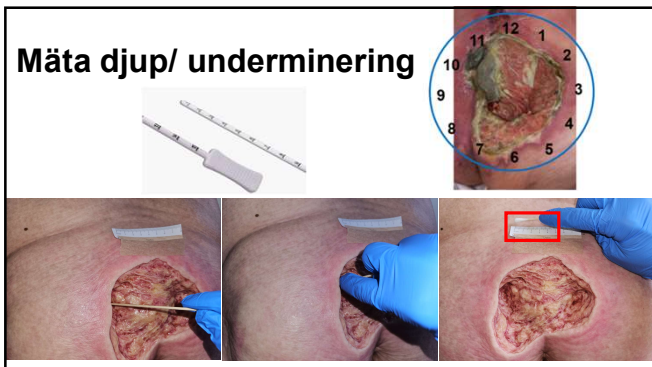
20

Sårarea – AI teknik

- Längd, bredd, sårarea och ev djup/underminering skrivs in i patientens sårjournal.

21

22

Basbehandling

Direkt vid första patientmötet:

- Smärtbehandling
- Infektionsbehandling
- Sårbehandling inkl förbandsval och behandling av huden runt såret
- Kompressionsbehandling
- Tryckavlastning vid trycksår och diabetesrelaterade fotsår
- Nutrition

jonkoping.se

23

Kontinuitet

- En såransvarig person som kan följa och utvärdera sårhelingsförloppet, smärtbehandlingen och rätt kunna tolka förändringar i såret och omgivande hud

• Ju fler kockar desto sämre soppa...

24

Dokumentation

- Vid en planerad sårbehandling - där du utför det som är tänkt enligt plan - behövs inte någon kompletterande dokumentation
- Bocka av i insatskalendern
- Dokumentera vid planerad uppföljning
- Skriv in i kalendern planerad sårbehandling/ uppföljning
- Om något händer som inte är enligt plan ex infektion, försämring etc - då dokumenteras detta!

25

26

Uppföljning & utvärdering

- Hela patientens situation, tillstånd, upplevelser och förutsättningar ska följas upp
 - Uppföljning - mål
 - Fotografering och uppföljning av såret kan ske samtidigt
- Omlägningen med förband xxx har fungerat bra.....*

27

Om såret inte läker

- Identifiera, avlägsna läknings hämmande faktorer
- Varje faktor som inte kan avlägsnas eller justeras påverkar sårhäknings negativt
- Undvik att sätta orimliga mål

- Atypiskt (ovanligt sår)?
